

Mi lehet a NAV-nál, ha ilyen problémákat találtak?

2015.03.12 06:49

[Csiki Gergely](#)

A címben szereplő kérdést sokan feltehetik azok után, hogy elolvasták az Állami Számvevőszék szerdán kiadott, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal ellenőrzéséről szóló jelentését, annak is a számvevőszéki ajánlásokat bemutató részét. Ha valaki ezt eddig elmulasztotta volna, annak sem kell messzire mennie, mert mostani cikkünkben ezeket mutatjuk be részletesen. Ezek alapján azt mondhatjuk, hogy nem kis feladatot kapott a Vida Ildikó vezette NAV. Tizenkét pontból álló intézkedési tervet kell ugyanis az adóhatóságnak készítenie néhány hét alatt, a számvevők ugyanis komoly hiányosságokra mutattak rá. A jelentésben az is szerepel, hogy Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter nem tett észrevételt az ellenőrzés kapcsán, a NAV elnöke viszont igen.

Kivizsgálták

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (korábbi nevén APEH) 2009-2013 közötti öt évének működését ellenőrizte az Állami Számvevőszék és hozta nyilvánosságra annak eredményeit több mint 200 oldalas jelentésében. A Portfolio [az elsők között számolt be](#) a számvevők főbb megállapításairól, amiből már sejteni lehetett, hogy vannak hiányosságok a NAV működésében, nem is kicsik.

Ha pedig figyelmesen végigolvassuk az Állami Számvevőszék ajánlásait (ahogyan az minden hasonló jelentésben is megtalálható), akkor még "tisztább" képet kaphatunk az adóhatóságnál zajló furcsaságokról.

Találó időzítés

Az Állami Számvevőszék NAV-ról szóló ellenőrzésének nyilvánosságra hozatala egy nagyon érdekes időszakban érkezett. Az adóhatóság (Vida Ildikó USA-ból való kitiltása és a volt ellenőr, Horváth András ügye nyomán) a figyelem középpontjában állt az elmúlt hetekben, főleg azok után, hogy a NAV [a múlt héten jelentette meg](#) a Vida Ildikó elnökhelyettes által indított belső vizsgálat eredményét, mely nem talált szabálytalanságokat. A számvevők legfőbb megállapításai még erőteljesebben hangzanak, ha előtte felidézünk Orbán Viktor [március 6-án](#) mondott beszédének ide vonatkozó részét: "nem újabb adókat kell kivetni, meg adókat kell emelni, hanem be kell szedni azt az adót, ami már ki van vetve".

Súlyos figyelmeztetések

Az Állami Számvevőszék jelentésében minden egyes főbb megállapítás után intézkedésre szólítja fel a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnökét, Vida Ildikót. Az Állami Számvevőszékről szóló törvény értelmében az ellenőrzött szervezet vezetőjének (ez esetben a NAV elnökének) a jelentés kézhezvételétől számítva 30 napja van az intézkedési terv összeállítására és megküldésére. **Itt fontos kiemelni, hogy ha az intézkedési terv határidőben nem küldi meg a NAV, vagy az továbbra sem elfogadható, akkor az ÁSZ elnöke a törvény értelmében büntető- vagy fegyelmi eljárás megindítását kezdeményezheti a NAV elnökével szemben (vagy állami támogatások felfüggesztését).**

A számvevők javaslatait 12 pontban lehet összefoglalni:

- Intézkedjen az 1030/2011. NAV eljárási rendnek a megváltozott jogszabályi előírásokkal összhangban történő aktualizálásáról. Ez az eljárási rend a másik tagállamba irányuló és onnan érkező információkérésrel kapcsolatos.
- A) Intézkedjen, hogy az eljárási illeték megfizetésére vonatkozó kötelezettség előírása az adózók folyószámláján minden esetben megtörténjen a vonatkozó belső eljárásrendben foglalt határidőn belül. B) Intézkedjen, hogy a mérséklési és fizetési könnyítési kérelmek elbírálásakor az APEH/NAV minden esetben tartsa be a jogszabályokban meghatározott eljárási határidőket. A NAV az ellenőrzés szerint a tartozás mérséklési és fizetési könnyítési kérelmek elbírálásakor nem minden esetben tartotta be az Adózás rendjéről szóló törvényben előírt határidőket.
- Intézkedjen, hogy a jogszabályban előírtaknak megfelelően, a hátralék keletkezését követően minden esetben haladéktalanul, de legkésőbb 8 napon belül indítsák meg a végrehajtási eljárást. Az ÁSZ itt azt állapította meg, hogy hátralék esetében nem minden esetben indult haladéktalanul végrehajtási eljárás.
- Intézkedjen, hogy a helyszíni eljárások során alkalmazott jegyzőkönyvek minden esetben feleljenek meg a jogszabály előírásainak.
- Intézkedjen a hátralékok elévülésének olyan módon történő nyomon követéséről, amely a jogszabályi határidőben biztosítja az elévült hátralékok törlését. Végeztesse el az adózói hátralékállományban az indokolt törléseket a jogszabályban foglalt határidőn belül, valamint a NAV eljárási rendekben foglalt előírásoknak megfelelően.
- A) Intézkedjen, hogy a nagy adóteljesítményű adózók kiemelt adózóvá minősítése, illetve az adóalanyok nyilvántartása során a NAV tartsa be a vonatkozó kormányrendelet és NAV eljárási rend előírásait. B) Intézkedjen, hogy a megelőző években kiemelt adózónak minősülő, de a tárgyévre meghatározott értékhatárt el nem érő adózók esetében minden esetben tartsák be a vonatkozó kormányrendeletben előírt illetékességi szabályokat.
- Intézkedjen, hogy a NAV eljárási rend előírásának megfelelően a törölt megbízólevelek esetében a törlés oka a nyilvántartási rendszerből is minden esetben megállapítható legyen.
- Intézkedjen, hogy az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzéseknél kiállított megbízólevelek adattartalma a vonatkozó jogszabály előírásainak megfelelően tartalmazza, hogy az ellenőrzések mely adókötelezettségre irányulnak.
- Intézkedjen a kiemelt adózók - költségvetési bevételek alakulásában betöltött arányukra figyelemmel - belső szabályzatoknak megfelelő rendszeres, átfogó (valamennyi adónemre és költségvetési támogatásra kiterjedő) ellenőrzéséről. Az ÁSZ elemzése itt emlékeztet arra, hogy 2012. január 1-től előtérbe került a kockázatelemzésen alapuló ellenőrzésre kiválasztás. 2012. január 1-től előtérbe került a kockázatelemzésen alapuló ellenőrzésre kiválasztás, azonban a kiemelt adózók átfogó ellenőrzésre történő kiválasztása során nem tartották be teljes körűen az előírásokat. 33 működő adózó - az érintettek 6,7%-a - ellenőrzése elmaradt annak ellenére, hogy a megelőző két évben nem kezdődött, illetve nem fejeződött be náluk átfogó ellenőrzés.
- A) Intézkedjen a NAV IBSZ 2. számú mellékletében meghatározott üzemeltetési szabályzatok teljes körű kiadásáról. B) Intézkedjen a vonatkozó szabályzatban előírt mentési stratégiák kiadásáról. C) Intézkedjen a vonatkozó belső szabályzatban előírt informatikai rendszerek kiesésének esetén működésfolytonosság biztosításáról szóló szabályzat kiadásáról az adószakmai területen.
- Intézkedjen a vonatkozó kormányrendelet előírásainak megfelelően az Elektronikus Árverési Felület rendszer külső auditálásának elvégzéséről.
- Intézkedjen az informatikai biztonsági felelős kijelöléséről. Ez a személy lenne felelős az előírt informatikai biztonsági követelmények betartásáért. Az ÁSZ szerint a pozíció az ellenőrzött időszak végéig (2013. december) nem került betöltésre.

Hogyan reagált a NAV elnöke?

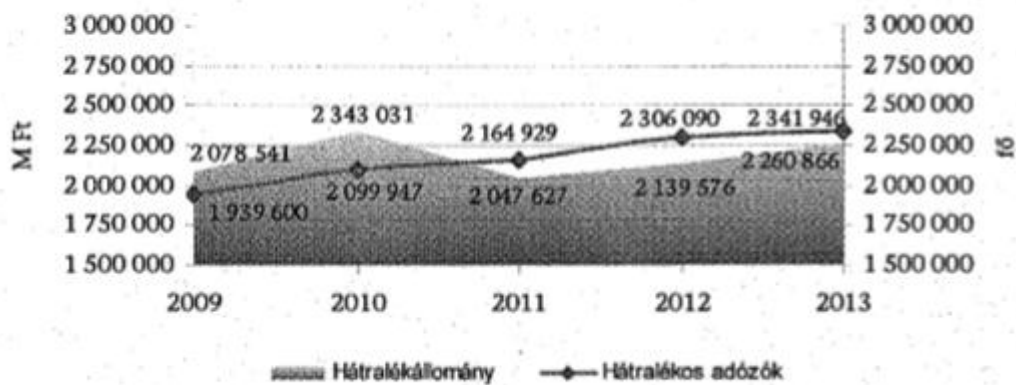
Az elemzésből az is kiderül, hogy az ÁSZ a szokásoknak megfelelően a jelentés tervezetét elküldte az NGM-nek és a NAV-nak. Vida Ildikó tett észrevételeket, ezzel szemben Varga Mihály nem.

A NAV elnökének észrevételei és az arra adott számvevőszéki reakció is megtalálható a jelentésben (a teljes pdf [ide kattintva](#) tölthető le). **Az adóhatóság vezetőjének 44 észrevétele van feltüntetve a mellékletek között (ezekre alapozva némelyik észrevételében a jelentés bizonyos bekezdéseinek törlését kérte), ezeket az Állami Számvevőszék azonban nem tudta elfogadni.**

A fenti lista alapján tényleg van tennivalója a NAV-nak és erre csak néhány hete van. Vagyis az adóhatóság cselekvési kényszerben van. Főleg, ha hozzávesszük, hogy a Nemzetgazdasági Minisztérium [közleményében](#) nyomtatékosította: elvárja, hogy a számvevőszék javaslatait és ajánlásait a NAV minél előbb megválaszolja és intézkedjen a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében. Kíváncsian várjuk a folytatást és hogy a NAV bemutatja-e az intézkedési tervet.

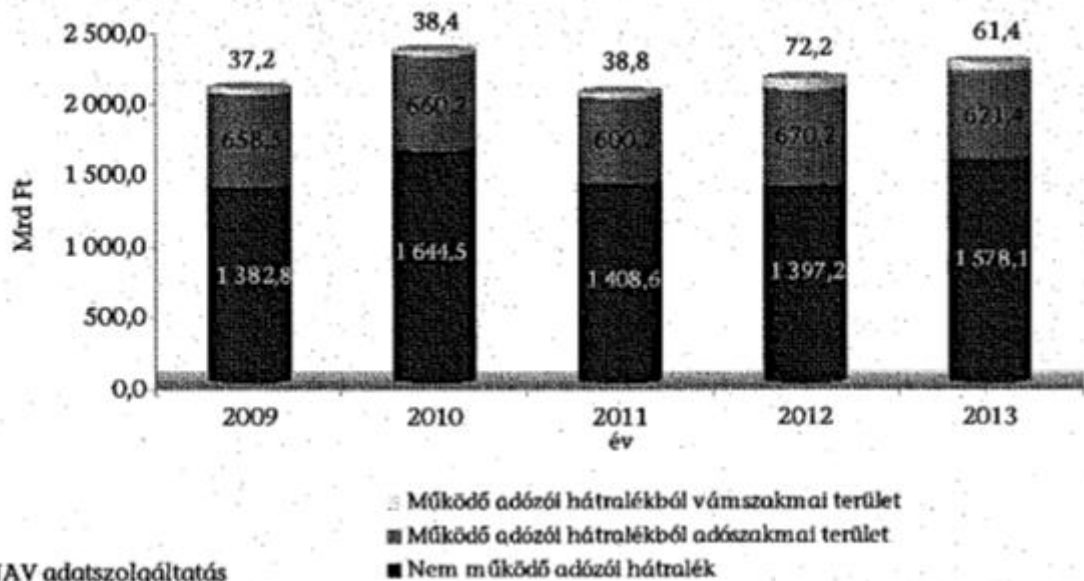
És a végére még két fontos grafikon!

A hátralékos adózók számának és a hátralékállomány értékének alakulása

Forrás: NAV adatszolgáltatás

A működő és nem működő adóalanyok hátralékállományának alakulása

Forrás: NAV adatszolgáltatás

